

ΙΤΟΙΕ ΑΝΤΙΚΑ

DANAS
LΑΤΙΝΣΚΙ

SPISAK GRAMATIČKIH KATEGORIJA TABULA DENOMINATIONUM GRAMMATICALIUM

110

FONOLOGIJA; PRAVOPIS	Slova	Litterae	στοιχεία
	Vokali	Vocales	φωνήεντα
	Konsonanti	Consonantes	σύμφωνα
	Zatvorni glasovi	Mutae	άφωνα
	Tekući sugl.	Liquidae	ιγρά
	Tvrđi "	Tenues	ψιλά
	Meki "	Mediae	μέσα
	Haknuti "	Aspiratae	δασέα
	Naglasak	Prosodia	προσφδιά
	Oštri naglasak	Accentus acutus	όξεϊα προσφδιά
	Teški "	" gravis	βαρεϊα
	Zavinuti "	" circumflexus	περισπωμένη
	Hak	Spiritus	πνεύμα
	Tihi hak	" lenis	ψιλόν πνεύμα
	Oštri hak	" asper	δασύ πνεύμα
	Kvantitet	Quantitas	ποσότης
	Vrijeme	Tempus	χρόνος
	Slog	Syllaba	συλλαβή
	Točka	Punctum	στιγμή
	Dvotočka	Duo puncta vel colon	μέση στιγμή
Zarez	Comma	υποστιγμή	
Pokretljivo N	N euphonicum	ν έφελκυστικόν	
Elizija	A privativum	α στερητικόν	
Sinalefa	Elisio	έκλιψις	
Kraza	Synaloephe	συναλοιφή	
Siniceza	Crasis	κράσις	
	Synicesis	συνίσεις	

111

VRSTE RIJEČI	Imenica	Nomen	όνομα	
	Vlastita imenica	Nomen proprium	κύριον	
NOMINALNI SISTEM	Pridjev	Adiectivum	έπίθετον	
	Zamjenica	Pronomen	άντωνυμία	
	Brojevi	Numeri	άριθμοί	
	Glagol	Verbum	ρήμα	
	Prilog	Adverbium	έπίρρημα	
	Prijedlog	Praepositio	πρόθεσις	
	Veznik	Coniunctio	σύνδεσμος	
	Član	Articulus	άρθρον	
	VERBALNI SISTEM	Rodovi	Genera	γένη
		Muški rod	Masculinum	άρσενικόν
		Ženski rod	Femininum	θηλυκόν
		Srednji rod	Neutrum	οδ έτερον
		Singular	Singularis	ένικός
		Dual	Dualis	δυϊκός
		Plural	Pluralis	πληθυντικός
		Deklinacija	Declinatio	κλίσις
Padeži		Casus	πτώσεις	
Nominativ		Nominativus vel casus rectus	όρθή, εύθεια όνομαστική	
Vokativ		Vocativus	κλητική	
Kosi padeži		Casus indirecti seu obliqui	πτώσεις πλάγια γενική	
Genitiv		Genitivus	δοτική	
Dativ		Dativus	αίτιατική	
Akuzativ		Accusativus	θετικόν	
Pozitiv		Positivus	άπλου ή άπλυτον	
Komparativ	Comparativus	συγκριτικόν		
Superlativ	Superlativus	ύπερθετικόν		
VERBALNI SISTEM	Konjugacija	Coniugatio	κλίσις συζυγία	
	Osnovna riječ	Thema	θέμα	
	Lica	Personae	πρόσωπα	
	Augment	Augmentum	αιξήσις	
	Silabički augm.	Augm. syllabicum	συλλαβική	
	Temporalni augm.	Augm. temporale	χρονική	
	Osnova glagola	Vox verbi	διάθεσις	
	Aktiv	Activum	ένεργητικόν	
Pasiv	Passivum	παθητικόν		
Medij	Medium	μέσοι μεσότης		

	Odložni glagol Prelazni “ Neprelazni “ Vremena Prezent Imperfekt Aorist Futur Preterit Perfekt Pluskvamperfekt Načini Indikativ Imperativ Optativ Infinitiv Particip	Deponens Transitivum Intransitivum Tempora Praesens Imperfectum Aoristus Futurum Praeteritum Perfectum Plusquamperfectum Modi Indicativus Imperativus Optativus Infinitivus Participium	ἀποθετικόν ἄλλοπαθές αἰτοπαθές χρόνοι ἔνεστώς παρατατικός ἀόριστος μέλλων παρωχήμενος παρακείμενος ὑπερσυντελικός ἐγκλίσεις ὀριστική προστακτική ἐὐκτική ἀπαρέμματος μετοχή
REČENICA	Subjekt Predikat Afirmacija Negacija Narječje Rečenica	Subiectum Praedicatum Affirmatio Negatio Dialectus Enuntiatum	ὑποκείμενον κατηγορήματα κατάφασις ἀπόφασις διᾱλεκτός λόγος, ῥήμα

Sastavio V. Pech

MARY RENAU: APOLONOVA MASKA *

Predstave na Siciliji počinju u zoru, jer ubrzo nastupa dnevna vrućina.** Kazalište u Sirakuzi, ugrađeno u padine Ahradine, gleda prema jugozapadu. Sunce izlazi ponad njih; počinje se u sumračju njihove sjene, dok, zamalo, duge sunčeve zrake ne padnu na pozornicu.

Toga je dana nebo bilo užareno, s velikim plamenim krilima od skrivenog istoka pa sve do zenita. Ali, dok smo počinjali, krila su još bila sklopljena; imali smo nježan i sumračan sjaj, zagasito crven, brončan i grimizan. Videći to svjetlo, začarano i sumorno, koje je samo Euripid mogao opisati, Menekrat i ja smo se pogledali, ne usuđujući se reći: „Sretan znamen!“

Pogasili su baklje koje su publici osvjetljavale put do njezinih mjesta. Spustio sam svoju masku čim su flaute zasvirale.

Dionis započinje sam. Kad predstava počinje rano u polumraku, uvijek izvodim prizor pantomime. Prilazim Semelinu žrtveniku, gdje se, kako pisac upućuje, vatra gasi; tada, uzimajući u ruke baklju koja tamo leži, palim je, podižem i osvrćem se. Cijeli uvodni govor izvodim tako, idući amo-tamo, gledajući kraljevski dvor koji ću uništiti. Bog ne smije podsjećati na smrtnika koji snuje zavjeru. Oprezan je, istražuje, predena pantera iz visokih šuma koja njuška u blizini ljudskih nastambi, nečujno vrebajući; nedužna zbog vlastite prirode.

Volim ovaj miran početak. Ali, kad podižem glas da prizovem frigijske menade, svi skaču na noge, i to je dobro. Ulaze plešući zajedno sa svojim frulama, bubnjevima i činelama, rastačući atmosferu mira i spokoja. S njima su bili mladi satiri koji su izvodili ples baklji.

* Mary Renault, *The Mask of Apollo*, New English Library, Sevenoaks 1983. str. 146-156.

** Nikerat, atenski glumac gostuje na Siciliji. Dionov je prijatelj, Platonov znanac i zbog odanosti i ljubavi prema Dionu često je sudbinski umiješan u zbivanja oko njih. Radnja prevedenoga odlomka iz romana zbiva se za Platonova drugog boravka na Siciliji. Da se podsjetimo Platon (427-347.pr.n.e.) prvi je put na Siciliji boravio 388/387.pr.n.e. za vladavine tiranina Dionizija I (430-367.pr.n.e.). Taj boravak je neslavno prošao, jer — kako piše Diogen Laertije — Platon je završio na sajmu robova u Eginu, gdje ga je, prepoznavši ga, otkupio Atenjanin Anikerid i oslobodio. Međutim, za svoga se boravka Platon sprijateljio s Dionom (403-354.pr.n.e.) koji je postao oduševljen pristalica Platonove filozofije i njegove zamisli idealne države. Pomoću Platona želio je utjecati na Dionizija II (397-344.pr.n.e.) koji je, nakon očeve smrti 367.pr.n.e., zadobio vlast na Siciliji. Zato Platon 366.pr.n.e. na Dionizijev poziv, a pod Dionovim utjecajem, dolazi drugi put u Sirakuzu. Dionovi neprijatelji žele Filista, političara i povjesničara, autora *Povijesti Sicilije*, velikog pristalicu Dionizija I, dovesti na vlast. Dionizije je povjerovao klevetnicima da Dion želi vlast za sebe, i Dion je prognan. Platon nakon zatočeništva u Ortigiji, tvrđavi Sirakuze, odlazi sa Sicilije. Ali želeći pomiriti Diona i Dionizija, ponovo dolazi treći put u Sirakuzu 361.pr.n.e., odakle bježi 360.pr.n.e. Dion ne odustaje od borbe protiv tiranije i 357.pr.n.e. se vraća na otok i tek krajem 355. pr.n.e. osvaja Ortigiju, a Dionizije mora u izgnanstvo. Dion vlada samo kratko jer postaje žrtvom zavjere; ubijen je 354.pr.n.e. Slijedi anarhija; od 347-344.pr.n.e. Dionizije uspijeva opet zavladati, da bi napokon tiraniju srušio Timoleont.